

ΓΕΛ ΓΕΡΑΚΙΟΥ

Πρωινός Σχολικός Περίπατος στο Γεράκι, 23-10-2020

Τοπική ιστορία – Ερωτήσεις ανατροφοδότησης

Α. ΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ

1. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση/τις σωστές απαντήσεις:

1.1. Το όνομα του αρχαίου οικισμού *Γερόνθραι* μαρτυρείται

- σε αρχαίες επιγραφές και αρχαία κείμενα
- σε αρχαίες επιγραφές
- σε αρχαία κείμενα

1.2. Η πρωιμότερη μνεία της πόλης *τῶν Γερονθητῶν* γίνεται σε επιγραφή (ψήφισμα) του 146 π.Χ.

- Σωστό
- Λάθος

1.3. Ο αρχαίος οικισμός *Γερόνθραι* απαντά επίσης με τις ονομασίες *Γεράνθραι* (2ος αι.) και *Γερένθραι* (β' μισό του 6ου αι.)

- Σωστό
- Λάθος

1.4. Το όνομα *Γερόνθραι* σύμφωνα με τη γλωσσολογική έρευνα έχει ετυμολογική ρίζα στη λέξη:

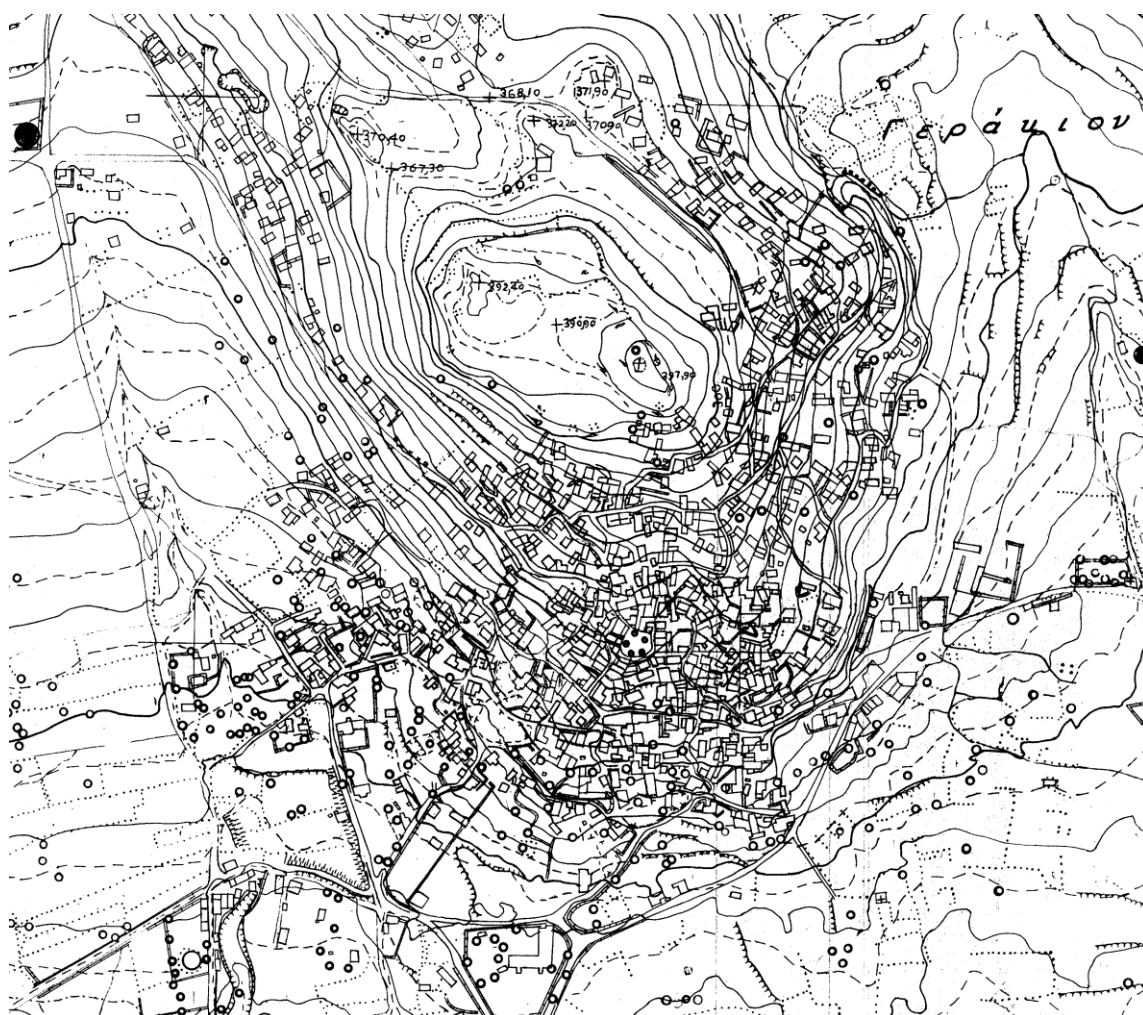
- τὸ γέρας* (γεν. –ας) «τιμητικό δώρο, έπαθλο, προνόμιο, δικαίωμα»
- τὸ γέρρον* (γεν. –ου) «οιαδήποτε πλεκτή κατασκευή από βέργες λυγαριάς, πλεκτή ασπίδα, πλεκτή καλύβα ή σκηνή»
- ὁ γέρων* (γεν. –οντος) «ηλικιωμένος, γέροντας»

1.5. Το όνομα του μεσαιωνικού οικισμού του Γερακίου αναφέρεται για πρώτη φορά στις γραπτές πηγές

- κατά τη μέση βυζαντινή περίοδο (7ος–12ος αι.)
- κατά την περίοδο της φραγκοκρατίας (1204–1262)
- κατά την ύστερη βυζαντινή περίοδο (1262–1460)

1.6. Το μεσαιωνικό τοπωνύμιο Γεράκι προέρχεται

- από το όνομα του αρπακτικού *γεράκι* (αρχ. *ιέραξ*) και δηλώνει τον τόπο όπου διαβιώνει το συγκεκριμένο πτηνό
- από το κύριο όνομα *Γεράκης* και δηλώνει τον τόπο που ανήκει σε συγκεκριμένο πρόσωπο, το οποίο έχει χαρακτηριστικά του εν λόγω αρπακτικού (όπως λ.χ. τα κύρια ονόματα Κροκόδειλος, Λεοντάρης, Τσάκαλος κ.ά.)
- από το ουσιαστικό *γερακάρης* και δηλώνει τον τόπο στον οποίο δραστηριοποιούνται *γερακοτρόφοι*, αυτοί που ανατρέφουν και εκγυμνάζουν γεράκια με σκοπό το κυνήγι

B. ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟΙ – ΑΡΧΑΙΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

2. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση/τις σωστές απαντήσεις:

2.1. Τα πρωιμότερα δείγματα ανθρώπινης δραστηριότητας εντοπίζονται στην ακρόπολη των Γερονθρών, στην κορυφή του λόφου Δοντάκια, και χρονολογούνται από την Ύστερη Νεολιθική Περίοδο (4400–3100 π.Χ.)

- Σωστό
- Λάθος

2.6. Με αφορμή επιτύμβια επιγραφή του 418 π.Χ. από το Γεράκι, η οποία αναφέρεται στον Ευάλκη που έπεσε μαχόμενος στη Μαντίνεια (*Ευάλκης ἐν πολέμοι ἐν Μαντινέαι*), είναι γνωστό πως

α) στη δωρική κοινωνία της Σπάρτης οι Λυκούργειοι νόμοι όριζαν ότι δικαιούνταν επιτύμβιο μνημείο μόνον οι θανόντες στον

πόλεμο και οι θανούσες στη γέννα,

- ο Σωστό
- ο Λάθος

β) η μάχη της Μαντίνειας, του 418 π.Χ., έμεινε στην ιστορία ως η μεγαλύτερη σύγκρουση οπλιτών στη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου, ανάμεσα στους Λακεδαιμόνιους και τους Αργείους.

- ο Σωστό
- ο Λάθος

2.7. Ο περιηγητής Πausανίας επισκέφθηκε περί το 160 μ.Χ. τις Γερόνθρες και παρατήρησε:

- ο αρχαίο ιερό του θεού Άρη μέσα σε άλσος
- ο δημόσια και εμπορική αγορά με πηγές
- ο αρχαίο ιερό του θεού Απόλλωνα στην ακρόπολη

2.8. Το αγορανομικό διάταγμα του αυτοκράτορα Διοκλητιανού (301 μ.Χ.) που σώζεται αποσπασματικά στον βυζαντινό ναό του Αγίου Ιωάννη του Χρυσοστόμου

- ο ήταν τοποθετημένο στην αγορά της αρχαίας κώμης όπου λάμβαναν χώρα οι οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες
- ο γνωστοποιούσε στο αγοραστικό κοινό την ανώτατη τιμή πώλησης προϊόντων και παροχής υπηρεσιών
- ο είναι μετάφραση λατινικού προτύπου
- ο έχει γραφθεί εξ αρχής στην ελληνική γλώσσα

2.9. Το απόσπασμα του αγορανομικού διατάγματος του Διοκλητιανού στο Γεράκι αναφέρεται στο κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών

- του ρήτορα – σοφιστή
- του δικολόγου – νομικού
- του διδάσκοντα την αρχιτεκτονική
- του καμψάριου (του ιματιοφύλακα στα βαλανεία-λουτρά)
- του ιδιοκτήτη βαλανείου (λουτρικής εγκατάστασης)

Γ. BYZANTINOI ΧΡΟΝΟΙ

3. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση/τις σωστές απαντήσεις:

3.1. Δεδομένου ότι ο χριστιανικός ναός συνιστά μικρογραφία του σύμπαντος κόσμου, να κάνετε την αντιστοίχιση ανάμεσα στις δύο στήλες.

1. Τρούλλος	A. Γη
2. Ιερό Βήμα	B. Ουρανός
3. Αγία Τράπεζα	Γ. Παράδεισος
4. Δάπεδο	Δ. Θρόνος του Θεού

3.2. Ο αρχιτεκτονικός τύπος του σταυροειδούς εγγεγραμμένου ναού με τρούλλο χαρακτηρίζεται για τη σχεδόν τετράγωνη κάτοψή του και τον σχηματισμό σταυρού εσωτερικά και εξωτερικά.

- Σωστό
- Λάθος

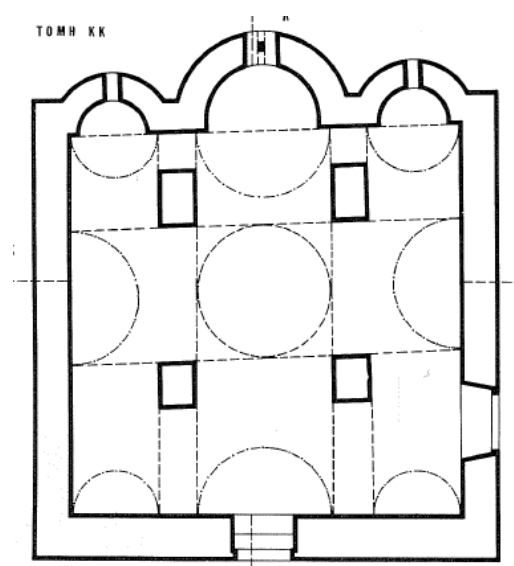
3.3. Τα ανάγλυφα γράμματα Α Ω πάνω σε αρχιτεκτονικό μέλος που είναι εντοιχισμένο στον ναό του Αγίου Σώζοντα παραπέμπουν

- στο ρήμα *ἀγαπῶ*
- στον «Ύμνο της Αγάπης» του αποστόλου Παύλου (Α' Επιστολή προς Κορινθίους)
- στη χριστιανική αγάπη

3.4. Στον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο εικονίζεται ο δεύτερος κτήτορας του ναού, ιερέας και χαρτοφύλακας Χριστόφορος Κοντολέως, με τη χρονολογία 1450

- Σωστό
- Λάθος

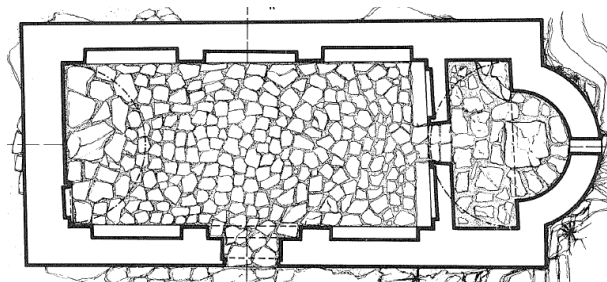
Άγιος Σώζων

3.5. Ο κυρίως ναός στον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο σχηματίζει ορθογώνιο στην κάτοψη, με εσωτερικές διαστάσεις 6,70x,300μ.

α) Να υπολογίσετε το εμβαδόν του κυρίως ναού

β) Να υπολογίσετε τον αριθμό των πιστών που μπορούν να σταθούν όρθιοι μέσα στον

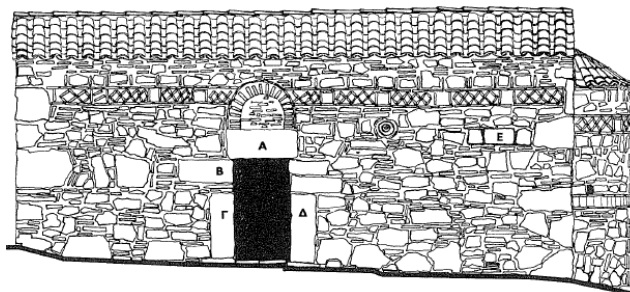
χώρο, λαμβάνοντας υπόψη ότι το κάθε άτομο καταλαμβάνει επιφάνεια δαπέδου σχεδόν 1τμ.

3.6. Για την οικοδόμηση του ναού του Αγίου Ιωάννη του Χρυσοστόμου απαιτήθηκε ποσότητα χώματος που συσσωρεύτηκε με τη μορφή κώνου, μήκους/πλάτους 5μ. και ύψους 2,5μ. Να υπολογίσετε τα κυβικά του χώματος.

3.7. Τα πλίνθινα στοιχεία στις εξωτερικές επιφάνειες της τοιχοποιίας

- έχουν διακοσμητικό χαρακτήρα
- σχηματίζουν ρόμβους, ταινίες κ.ά.
- σχετίζονται με τις προθέσεις και εκζητήσεις του κτήτορα
- οφείλονται στην καλλιτεχνική διάθεση του οικοδόμου

3.8. Οι τοιχογραφίες στο εσωτερικό των ναών απεικονίζουν συνήθως

- σκηνές από τον βίο του Χριστού
- σκηνές από τον βίο της Παναγίας
- σκηνές από τον βίο των αγίων

3.9. Στο εσωτερικό των βυζαντινών ναών

- το φως είναι περιορισμένο
- το φως είναι διάχυτο
- η διάχυση του φωτός έχει αισθητική αξία και σημασία